

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések pestmegyei közgyűlés; váltó törvényszéki ügyvédi vizsgálat ideje; magyar tudós társaság, nemzeti játékszín; pesti gyermekórház; adakozások a vakok pesti intézetére; Ungmegyei közgyűlési határozata; részletek a kassai égésről; biharmegyei czáfolat a Nemz. Ujság némely állításaira; a porta bizalma kormányunk iránt; nógrádi magyarodás; agaraszegylet; szólás- és írásszabadságunk igazlásaul Nógrádból 's a t.) Spanyolország (angol csempészek Cartagena előtt; a cortesben ellenzés alakul; 's a t.) Anglia (a ministerségi kérdés még sincs eldöntve; Peel ministerség elleni indítványa egy szónyi többséggel győzött; 's a t.) Franciaország (Darmés püstkösthétön kivégeztetett; Napoleon Lajos panasza és a National véleménye; a követkamra jellemzése; a keleti ügy iránti szövetekezés jelen állása; d. Francisco infans Parist elhagyá; 's a t.) Törökország. Kreta. Khina (az angolok Cantonig nyomultak; 's a t.) Külföldi elegyhir. —

Magyarország és Erdély.

Ö cs. 's ap. kir. Fels. Vay Ábrahám grófot, Máramaros vármegye főispánját, sz. István apost. király jeles rendje középkeresztjével fölékesíteni, a szombathelyi székeskáptalani kanonokságra Németh János gyarmati plébánost, — Bendik Ferenc szklenai plébánost és prépostot turóczi főesperessé, Vadányi József valaszkai, Meszner József szent-mártoni és Tillesch Antal besztercebányai plébánosokat a besztercebányai székeskáptalan tisz. kanonokivá; továbbá Petrik Ignácot a székesfehérvári püspök-megyei hivatal titoknokát 's Korizmics Antal egyházi jog- és történet-tanítót a székesfehérvári székeskáptalan kanonokivá, végre Orczy Ferenc b. Heves megye aljegyzőjét, a magyar kir. H. Tanács tiszteletbeli fogalmazójává méltóztatott legkegy. kinevezni.

Pestmegyei közgyűlés jun. 9 — 12. A' H. tanács azon intézvényére nézve, miszerint a' külföldre utazóknak a' magyar utlevél tartalmát latin fordításban is oda mellékelni, jegyzőkönyv-hitelesítéskor azon módosítás tételét, hogy az idén még az eddigi szokás meghagyatik, jövőben pedig az utlevél magyar, és azon tartomány nyelvén adatik, hová az utazó igyekszik, ha t. i. azon tartomány is magyar fordítást mellékel utleveléhez. — A' hus ára 13kr-ra szállítottatott 's a' mézárások ezért nagy veszteségről panaszkodván Pest és Buda városa az iránt felszólíttatni határozatott: járna végire a' lakosoknál, nem lenne é az iránt kifogásuk, ha létesül a' bécsi rendszer föltét mellett, hogy mindig elég és jó hus leend 's igaz mérték használtatik. — A' Pesten házbirtokos nemesek mult közgyűlésre beadott azon folyamodtára, miszerint a' városi tanács az adót két-három annyira is emelte a' nélkül, hogy a' nemeseket, a' törvény parancsa szerint az a' feletti tanakodásra meghitta volna, beadván Pestvárosa igazolását, a' megye Rdei azt kielégítőnek nem találták 's felírás utján a' H. tanácsot a' végett megkérni határozták, hogy Pest városát a' törvény teljesítésére szorítsa. — A' majusi katonai kicsapongás dolgában kinevezett vegyes biztosság munkálátát a' H. tanács felkérve, annak közlése elhatározatott. — A' H. tanács maj. 28kai intézvénye következtében az 1831ben állított katonák szabadon bocsáttatnak 's kincstár költségén hazájokba szállíttatnak, kivévén azokat, kik vagy szökés vagy más vétek miatt további szolgálatra büntetettek. Minthogy azonban az akkori törvény semmi föltéthez nem köti a' hazabocsátást, felírás határozatott, hogy az országosan adott szó a' törvény pontos betöltése által tartassék meg. — A' tisztujtás előtti közgyűlés határozatát a' honorationokra nézve a' H. tanács felkérve, annak egész terjedelmű közlését szinte elhatározták. —

(Váltói ügyvédvizsgálat jelentése.) A' magy. kir. váltófeltörvényszék nevében *nemet nyelven* is tett váltói ügyvédvizsgálat jelentése magyarul köv. hangzik: A' tek. kir. váltófeltörvényszék a' legközelebbi váltói ügyvédvizsgálat elkezdésére a' jövő törvényszüneti napokat, jelesül pedig f. évi jul. közepét határozta, és ezennel közhírré teszi, hogy azok, kik az említett vizsgálatot kiállani szándékoznak, az iránti folyamodásaikat, hozzá mellékelvén a' szokott ügyvédi hitlevelet, és jó magokviseletiről szóló megkívántató biznyságot f. é. jun. 28tól jul. 13ig a' tek. kir. váltófeltörvényszéknél mulaszthatlanul beadják. Pesten a' váltófeltörvényszék 1841kén jun. 9kén tartatott üléséből. Fogarassy János váltófeltörvényszéki jegyző. Magyar váltótörvény, német, váltó ügyvédi vizsgálatjelentés, ha szabad kérdenünk, mint egyezik meg egymással, 's a' ki váltó ügyvédi vizsgálatot tesz, nem tud é, vagy nem tartozik é tudni magyarul? —

A' nemzeti színházban jövő szombaton jun. 19kén bérszünettel először adatik „Alvajáró“ (Sonambula) opera két szakaszban, Romani Felix után fordította Deák Fülöp Sámuel, muzsikáját szerette Bellini, Lángh Paulina kisasszony Amina szerepében lesz szerencsés föllépni. Ugyanott jövő kedden jun. 22kén bérszünettel Laborfalvi Róza kisasszony jutalomjátékaul adatni fog: „Egy pohár-víz“ vigjáték 5 felv., Scribe után francziából fordítá Nagy Ignác a' m. tud. társaság költségén. Asztalos Károly m. k. országos-igazgató választmányi-titoknok.

A' porta különös jelét adá az ausztriai kormány iránti bizodalmanak. Miután t. i. az előbbi bécsi török követ, Rifaat bey, Bécsből elhivatott, és Maurojeni ur a' porta több évi ügyvivője meghalt, a' török követség egészen fő nélkül maradt 's most a' török kormány megkereste kormányunkat, hogy Huszár udv. tanácsosnak, ki több évig tolmács volt Konstantinápolyban, engedné meg ideiglen a' török dolgok vitelét, míg e' helyre egy állandó személyt nevezhetne, mit kormányunk szívesen teljesített is. — Leip. Allg. Z.

A' Szion tudósítása szerint Ausztriában és Gallicziában jelenleg 273 jezuita van, kik közül száztizen-egy áldozópap, 78 iskolázó (scholasticus) 84 pedig segéd (coadjutor.)

(M. tudós társaság kis gyűlései aprilisben.) 5dikén Bugát Pálrt azon kérdés felett értekezett: mikép lehetne és kellene az orvosrendet országunkban nagyobb tökéletességre nevelni. Ugyanakkor Györy Sándor rt előadására Taubner Károly lt értekezése a' fourieri módszerről a' felsőbb foku számegeyenletek feloldásában a' Tudománytárban közre tétetni rendeltetett; egy más köz-

gazdasági az illető bíráló tudósítására elmellőztetett; egy mértani pedig vizsgálat alá bocsáttatott. — Apr. 19. Vásárhelyi Pál rt. a' sebesség fokozatáról folyóvizeknél tartott előadást, felvilágosítván a' kérdést egy, a' Dunán mért keresztmetszés 's abban talált sebességek által; nemkülönbön a' Duna' vizemésztéséről különböző vizállásoknál. Oda czélozván előadó, hogy egy keresztmetszésben a' sok sebesség-mérés kikerültessek, előadá, hogy ha valamely függőben bizonyos távolságra három megmértek, a' közép sebességet a' közbeiktatás tanja szerint legnagyobb gyakorlati szorossággal kiszámíthatni, és hogy az ezen számításból eredt sebességek fokozata parabolát képez. Felvilágosítá továbbá számbeli példákkal azon módot is, mikép lehessen néhány különböző vizállásnál talált vizemésztésből az akármely vizállásnak megfelelő emésztést kiszámolni: ezek eredményit egyszersmind egy táblában is előterjesztvén. Ez ülésben Briedl Fidélt lt értekezése egy iskolaleczekei czél-szerű terv' készítése lényeges és mellékes bélyegeiről Wurga János lt előadására a' Tudománytárba felvéteteni, egy mértani czikk pedig, a' megbízott vizsgáló jelentésére szerzőjének visszaadadni rendeltetett. — Apr. 19. Kállay Ferencz rt nyitotta meg az ülést a' finn és magyar nyelv' összehasonlítás vizsgálat történetével 's az újabb finn literatura állapotja' előadásával, igyekező kimutatni: mire kelljen főleg ezentuli buvárkodásinkat e' tárgy körül építeni. Utána a' történeti osztály egy állitotlag Oroszországban lakó 's magyarul beszélő, „pohunus“ néven nevezett népfelkezeztől a' társasághoz Moldvából érkezett tudósítás fölött tette jelentését: minek következtében Sz. Pétervárában eszközöndő nyomozás határozatott. — A' könyvtárt gr. Kemény József lt néhány becses ajándékkal nevelte, u. m. Temesvári Pelbárt „Pomoerium de sanctis“ téli része 1489ki példányával, melyben néhány sornyi magyar jegyzés találtatik a' XV. századból; 's Notitia historico-diplomatica archi-capituli albensis Transsylvaniae (Szeben, 1836. 2 köt.), valamint: Deutsche Fundgruben der Geschichte Siebenbürgens (Kolozs. 1839. 40. 2 köt.) saját munkáival; Deáki Zsigmond lt pedig egy ily című érdekes nyomtatványt küldött: A' Carlo Markó, pittore paesaggista ungherese, per un suo dipinto rappresentante il battesimo di Gesu Cristo. Epistola di Placido Campetti. Lucca, 1841.

A' Vakok intézetbeli pénztár részire 1841ki majusban köv. ajándékok 's adom. folytak be: t. Ugocsa megye részéről 10 for. a' pesti arany és ezüstműves ezéh 4 for. Modrovich János 8 for. „Pál“ Oratoriumnak m. nemz. színházbeli előadásából jött tiszta haszon 438 for. 26 kr. Christen Ferencz dr. úrtól az ujház építésre két ezer tégl. Misbach Aloiz úrtól ugyanazon célra 10 ezer tégl. Derits István tiszáninneni főorvos hagyománya 200 for. Kaiser József pesti köfargómesteré 2 for. Samvald Grosinger hites társaké 4 for. Dubraviczky S. alispán mint az intézet elnöke.

Jun. 13kán Ürményi Ferencz ő exc. lakában a' gyermekórházi egyesület közgyűlést tartott: melynek legfontosb eredményei, hogy Szentkirályi Móríc uron kívül, ki már mult közgyűlésben megválasztatott, a' kilépett tagok helyett Fáy András Kossuth Lajos, Nyáry Pál és Patay József un. választmányi tagoknak nevezettek ki. Nem szükség érinteni, mily nyereség ez a' gyermekórházra nézve. Ritter Adolf ur egyesületi ügyvédul, Frankenburg Adolf ur pedig titoknokul választatott.

Ungvár: Tavaszutó 24dik 's több napjain m. Lányi Imre főispán ur elnöksége alatt tartatott évnegyedes közgyűlésünkben, miután a' tíz év előtt állitott katonák törvény 's kir. szó szentségével biztosítottak a' felől, hogy legközelebbi állítás előtt végkép hazájokba bocsáttatnak, ez mindazáltal megnyekken mind ez ideig nem történt, a' m. kir. H. tanács megkerestetni rendeltetett, hogy a' nevezett szolgálati éveiket letöltött katonáknak a' besorozási névjegyeket megküldése mellett, haza eresztetésüket eszközölje, hogy így mind a' törvény 's adott közzsónak szentsége helyre állittassék, mind azon népszótálynak, mely a' katonáállítás terhét viseli, aggodalma 's bizalmatlansága elenyésztessek. b) Felolvastatván Zala, Borsod, Gömör, Nyitra, Fejér, Zólyom, Zabolcs, nemkülönbön Esztergam, Sáros, és Hevesmegyéknek vegyes házasságot illető körlevelek, ujjolag tárgyalatás alá került az áldás megtagadása. Altalan véve mérsékletesség 's komoly megfontolás jellemzé az e' tárgyi tanácskozásokat, 's a' behavadt parázs (mint Bernáth Zsigmond bíró 's megyénk többszöri országgyűlési követe a' régi vallásos vizályokat nevezé) érintés nélkül maradt. Jelenleg is hū maradt megyénk előbbi végzetéhez, 's az említett hét első megye körleveleiben kifejtett elveket elfogadván, határozattá tette, miszerint ha netalan megyénkben is áldás-megtagadási eset fordulna elő, az 1647. 14 cz. rögtön fogatosítottassék, Heves, Sáros és Esztergam ellenkező szellemben irt körleveleiket pedig Szecak tudomásul vette. Szathmármegyének kor-kívánta határozati tárgyalatás alá vétetvén, 's az értesítő megye felszólítása megyénk hō keblü Rendeinél is hasonérzelmű keblekre találván, egy országgyűlési utasításokat tervezendő választmány, olykép küldetett ki, hogy a' mind inkább fejlődő és sebes léptekkel haladó kor által szükségesített tárgyakat — különös figyelmet fordítva a' népnevelésre, azon nagy tárgyra, melynek szüksége olly sürgetőleg előállott — öszszeszedvén munkálkodásiról jelentését évenként egyszer tavaszutóhói évnegyedes közgyűlésre adja be. d) Megyénk közszeretett főispánja jelentvén, hogy magy. tud. társaságtól megkerestetése következtében megyénk levéltárát személyesen meglátogatván, abban több régi oklevelet talált, melyek az oklevéltani műszavak gyűjtögetését elősegíthetnek: ő méltóságának édes nyelvünk iránti buzgalma zajos éljennel viszonzotvatván, a' nevezett oklevelek szükséges használhatás végetti hiteles lemásoltatása 's megküldetése egyhangúlag elrendeltetett. (Ezt reméljük a' többi két testvér hazai megye és hatóság is megteendő.) d) Több folyamodás olvastatott föl tisztviselői 's jelenen szolgabírói kihágásokat tárgyazó — minthogy némelyek ezek közül csípősb kitételűek valának, sürgeték némelyek, hogy ily folyamodások többé közhelyen ne olvastassanak föl, hanem a' folyamodóknak —

azon utasítással, hogy az illedelemre figyelmesek legyenek — adassanak vissza, mások ellenben, kiknek véleményük határozattá lett, azon elvből indulván „modum verborum misero tenere difficile” s „a mi rút, embertelen, azt szép színben előadni nem lehet” csak azon törvényes ovadékkal, miszerint ha a bevádolt ártatlanságát érzi, pör útján bosszúlhatja meg, kívántak élni. f) Nyitra, Tolna s több megyének hozzánk érkezett körlevelek ismét szóba hozván azt, miként a legközelebbi mult országgyűlési 5dik t. cz. b. Mednyánszky Aloiz ó exc. ezimek közt „könyvvizsgáló egyesületi elnökség” tulajdonítatik; az ez iránt meg a törvény kihirdetések tett óvás megújított. g) Pestmegye értesítvén megyénket, hogy ezentul a körleveleket magány alkalommalis megküldeni fogja: kötelességébe tette az alispáni hivatalnak a tisztelt vármegye ezen szándokát lehető módon eszközölni. K. Kovács K.

A Nemzeti Ujság 39dik számában mindenki örömmel olvasta Biharmegyének maj. 10kén szokatlan számú nemessége által, példás rend és esemlék tartatott tisztujtását, melybe a megye közökhajása s teljes bizodalma, a legközelebb lefolyt országgyűlés alatt, szilárd keblükről s tiszta hazafiságukról ismét két követőt, u. m. Beöthy Ödönt első, Bernáth Józsefet második alispánságra emelte. De a tudósító úgy látszik nem így gondolkozik, mert nyilván kimondja, hogy a közösend fenartása s vésses ingerültség elhárítása tekintetéből candidátot Bernáth. Csudálkozom, ha jelen volt tudósító ur, s a bihari Rknek szinte három óraig tartott tündelmit méltánylani nem tudja? vagy talán a szívek redőibe tud látni, s meri állítani, hogy ha még e hosszú idő után sem lett volna Bernáth J. kijelöltendő, azonnal az indulatok, mint gőzerőmű szétpattanván, — a dús reményü béke olajját a visszavonás durva kezeivel szerte tépik. Továbbá Bernáth megválasztásának még azt is adja okaul, mert több érdemteljes kijelölt készületlen vala. Nem tudom micsoda készületet ért tudósító ur? mert én egyebet az érdem s közvéleménnyel, mi e szép hivatásra vezet, nem ismerem. Volt egy jó barátom, ki azt mondotta „rég alispánja lehettem volna Borsodmegyének, de a publica opinio hiányzott” ha illy előkészületeket ért tudósító ur, akkor igen helyes véleménye; mert a publica opinio csak Bernáthban központosulván, a többi kijelölt előtt illy módon, a dicsőség templomába juthatás zárva volt. Mi onnan kitészik, hogy a négy érdemes tag kijelöltésekor senki, még a szavazászedő küldöttség sem mozdult helyéből, és szavazni senkitem ment, csak egyedül Bernáthot kérvén kijelöltetni. Mutasson hasonló köz egyetértési példát tudósító ur! Még egy neveléses s hamis koholmányt is említ sorai végén: mivét-két csak azon esetben engedheti meg, ha lát vagy épen magnesi betegség sulya alatt nyögne, midőn olly ébren álmodnak az illy szánandók, hogy alig vagy épen nem hitethetni el velök álmaik valótlanosságát. Így álmodta tudósító ur azt, hogy „K. M. gróf Egerből jelen volt a bihari tisztválasztáson” talán szellemileg; de hogy testileg ott volt s ott lehetett, azt kereken tagadom, mert a tisztujtást megelőzte napon szerencsés valék Pesthez csak négy órányira fekvő sági jóságában nála lehetni, honnan reggel elindulva őt alva hagyám, s magam sietve kis házi családomhoz, azon nagy köztöfölnök, mi Nagy Várads és T. Ság közt van, egy harmadát alig tudám átutazni egy egész nap! aztis biztosan állíthatom, hogy a tisztelt gróf néhány nap még Ságom maradván, onnan egyenesen borsodmegyei szilvási jóságába utazott. Azért kérem a tudósító urat, vagy ollyat írjon, mi igaz, s miről tiszta fogalma van; vagy ha így ír, fogjon más mesterséghez. R. A.

Kassán f. e. máj. 27ke s 28a közti éjen 11¹/₂ ókor éjféltől a nagy utcán Vitéz család házában tűz támadván hajnali 4. óraig 90. ház a pusztító elem áldozatjává lett. 20 ház fedele leveretvén, a nagy utcának mintegy heted része, a Forgács-utca nagyobb része s a falak alatti egyik utca egészen leégtek, ugyszinte az alsó külvárosban is néhány épület, az öszszes kár több száz ezerre rug, a biztosító-intézet fizetett 62,269 v. for. a fedelek felállítására 14 ezer darab fenyűszál szükséges, melyet a nemes város ingyen ad. Ezen tűzveszély szomorú következményei látásán valóban mindenki megindul s tehetségihez képest siet a kárvallottaknak segélyt nyújtani; azonban minden felebaráti meleg részvét ellenére sem hallgathatni el azon nagy rendtelenséget, mely a város részéről az oltásban s a tűz tovább terjedése gátfelhatásában tapasztaltatott, hat ház fényes lángba borulva már égett s a veszhelyen még egy fecskendő sem volt látható! röviden: e részben a város részéről rend, és célirányos előkészületek, hiányoztak. Való ugyan, hogy a dühös elem az erős szél által élesztve igen nehezen vala fékezhető; de viszont mint tapasztalni lehet, az is való, hogy mind e mellett a lelkes és ügyes segítség sem vala lehetlen s hasztalan. Ugyanis az oltásban a helybeli jogászok, általányosan pedig a tanuló ifjuság Horváth Ignác, derék jogász, vezérlete alatt olly ügyességet, bátorságot s elszántságot fejté ki, hogy méltán és joggal az egész haza színe előtt legnagyobb köszönet-nyilvánításra érdemesült; nevezetes részt vön az oltásban a helyben szállásozó katonaság s egy kéményseprő is, ez utolsó ritka ügyessége s bátorsága által egyik házat megmentvén, a háztulajdonos által 50 pengő for. jutalmaztatott. A lakosok részéről a szerencsétlen elégték gyámolításában szép lelkes részvét nyilvánult. Mindjárt más nap a héti lap derék kiadója Werfer Károly felszólítást bocsátá ki, hasonlólag a városi kapitányság is, mely élénk viszhangra és pártolattatásra talált, ugyanis mai napig a szegény leégtek számára bejött 1492 for. 53¹/₂ kr. p. p. jelesül a város- és pálinka-haszonbérlek 400 pengő for. adtak, a német dalszínészek által e célra adott daljátékból 98 for. p. p. jött be tisztán s a th. Pünköst két napján b. Luzsénszky Minna kisasszony a hajléktalanoknak egy hordó bort adatott s ételeket főzetett, s ezeket nemcsak házában osztogatta, de a házakhoz is küldötte; találkoztak olyanok is, kiknek ruhájok sem maradt. Az adakozók közt zsidók is találkoznak. Kassa us városa minden alkalommal bizonyítja és bizonyította tetteleg bármi nemű szerencsétlenek iránti meleg részvétét s örömet kezet nyujt és nyujtott szegény felebaráti felségellésükre, azért biztosan remélhetni, hogy nemcsak helyben, de másutt is ország-szerete felebaráti szeretet sugallatból s viszonzóhatás tekintetéből a szegény leégtek hő részvétet és bő segélyt tapasztalhatni szerencsésülendnek, mire ezennel hazafiai tisztelettel minden emberbarátot felszólítani bátor vagyok kérvén, hogy a nagylelkű adakozni kívánók küldeményeiket vagy Werfer Károly urhoz Kassára (nagy utca, Moll ház) vagy e hirlap szerkesztőségéhez, honnan a segedelem annak idejében illető helyre pontosan kézhez szolgáltatik, küldeni méltóztassanak. Szerencsétlenek baját enyhíteni, valóban isteni mű, s a n. kb. adakozókra áldást arasztó! — A mult napokban rögtön-ítélet következtiben. Metzenzöfön (Abauj, esereháti járásban) egy utonálló felakasztatott. — Min-

den félreértés kikerülése okáért, mivel közönségesen a herláni fürdő Rankinak nevezetik, tudatjuk, hogy nem a herláni fürdőben, de Rank helységében m. h. 23kán tűz volt, hol is 15 ház, a templom és paplak porráégett. Az idő változott, három nap óta esendes jó esőnk van. Kelt Rozgonyban Kassa mellett jun. 6kán 1844. Klestinszky László m. k. h. ügyvéd.

Győrött, nyárelő 6kán: A tegnapi német szini előadást botránykozató jelenet zavarta meg. Kottaun ur, a pozsonyi színház comieusa vendégkép lépven föl a 3dik jelenetben szabadságot vön magának egy elveszett lányról ollyasmit felolvasni, minek hallására a mivel hölgyek arcaikat elfedni kénytelenek valának. A hallgatóság nagyobb részét férfiak tévők, kik e felolvasás után vadul tomboltak s „bravo”-t kiáltoztak; azonban egy éles füttyentés hirtelen esendét okozott, s mindenki a karzatra bámult, honnét ezen kritika hangzani gondoltatott. Egy kis intermezzo után a játékot folytatni kezdék, midőn a színház előcsarnokában zaj hallatszik s a földszin népsége kiszalad látni a művészet temploma szentségtelenítését. Egy külvárosi kávé, ki csak néhány év előtt jöve szolgaképen Bécsből Győrbe, most azonban már nagyobb részint zsidó vendégek pénzéből, kényelmes állásban érzi magát, hájánál fogva rántott le a karzat lépcsőin egy szegény zsidó gyermeket, öklével arezba főbe vevén őt úgy, hogy orrán száján folyt a vér; s a szilaj láрма közt ezen fájdalmas kiáltása hallatszott a szegény fiúnak „ártatlanul szenvedek” végre az ajtón kilökte, maga pedig diadalhirdető tekintettel ügyfeleivel együtt a parterreba viszatért. Most kezdődött a relatio e rögtön-bírói végrehajtásról, mellynek rövid foglalatajt a dühös ember diésekre így adta elő hogy ő a füttyentés után azonnal felsietett a karzatra, s kérdezvén az oltlevöktől a tetteket, egy valakinek pusztá szavára az ártatlan gyermeket, (kiről az, hogy olly harsányan tudna süvöltöni, fel sem tehető — megragadta s mint mondá: megtanította. Ezen előadást hangos tanácskozás követé, a közönség nagy része helyeslé az eljárást — s nem mi a színészeket, hanem azok néztek bennünket, hogy tanuljanak tőlünk humanitást. A játék bevégeztetett, a rendőrség mozdulatlan bámult, s mi is bámultunk ezen, mert nem foghatuk meg: mikép leheté illy vérengző embert szabadon hagyni, s miért nem használták azonnal a sétatér korlátit öszszefoglaló láncokat 1) azon művész-improvisator, 2) ezen exequens bíró lábaira? De hisz a megveretett csak zsidó volt; csak egy zsidó! kinek a jog mezején nem nyílnak virágok; csak egy zsidó! kinek keservesen szerzett pénzétigen, de személyét nem szoktuk protektion alá venn. Oh humanitas, oh rendőrség! Jó éjszakát! —

Az 1835ben Magyarországon legelőször öszszeállt agarász-egylet f. e. nyárelő 7kén Pesten tartá közgyűlését, mellynek végén az egyleti rendszabályok szerint minden évben tartatni kellett tisztválasztás megtörténvén, elnökké Ráday Gedeon gr. másod-elnökké Blaskovics Gyula választott, Schayer Sándor pénztárnok, Kalas Zsigmond jegyző és Schumajjer Ignác orvos hivatalaikban folyó 184¹/₂ agarász esztendőre is meghagyatván. Választottság elnöké Podmaniczky Andor báró, tagjaivá Pálinkás Samu, Bohus János, Wenckheim Béla b. és Geréb Pál választattak. Az évenként fizetendő 10 pft. részvényt nyugtatvány mellett multa jelenre befizethetik a t. cz. részvényes tagok Nagy József kereskedő s részvényes úrnak Pesten váciutczában Zöldfa czim alatti kereskedésében. Kalas Zsigmond m. k. jegyző.

(Szólás- és irás - szabadságunk igazolásul Nógrádból.) Az irás a szó-lásszabadsággal szoros kapcsolatban van, az alkotványos, józan értelemben vett szabadság lelki erejének kifejlődése és terjesztő befolyása, e két alapon épül, t. i. az irás, és szólás nyilvánosságán, úgy fejlődik ki az elméleti tehetség minden neme, úgy kel ki, s gyökereszik el annak magva, ha azt a toll és száj elhinti az olvasó és hallgató közönség közt. Szép tehetség ugyan, a ki olly eleven fel-fogással és szavak bőséggel bír, hogy mint a latin mondja „ex tripode” ivnyi beszédeket tud elmondani; de azért a tollal értekező, a szónokkal, észre s tudományra nézve, mindig vetélkedhetik, és szinte, sőt ideje levén, jól megfontolva a haza javára munkálkodhatik, a mi minden polgárnak szent kötelessége! A tiszta meggyőződés s innen eredt vélemény közreboesátása irásban, vagy szóval történjék az, minden egyes polgár alkotványos szabadsági jogához tartozik; annak kijelentését a nemzeti nagyobb vagy kisebb gyülekezetekben, vagy hirlapokban sem a megyei hatóságoknak, annyival kevesbbé egyes polgártársoknak azért, mivel netalán a korszellemmel, vagy egyes megye, s ekkép a nemzet velt fényével, vagy csupán a megyében egy uralkodó párt érdekével meg nem egyezik, bármi módon is korlátozni akarni nincs joga. — Ha az általányos haladás a jelen korszellem szülöttje, ne legyen hát főterve, azon, tehetsége szerint munkás, polgárt üldözöbe venni, ki ellenvéleményü ugyan, de minden fény s dicsvág nélküli önmeggyőződéséből, vagy a hazának nyolcz százados körülményeire visszatekintve, annak sorsát, a bizonytalan jövődő kecsével felváltani, és a nemzet eddigi állását, egész mértékben kockáztatni nem helyeslvén, másképen ír, vagy szól, mint a repkedő szellemü, vagy egyes megyében uralkodó pártuak inye megkivánna! ítélje meg bárki, de esüdes elmével — ez azon kikürtölt szabadsági vágy, mellyet a jelenkor tulzó hősei harsány tárogatóval nemzetiség palástja alatt, a vendégszerető magyarba varázsoltak, miszerint az irás és szólás teljes szabadságát csak az előljárók ellen kivíni, de önkéblökben csak korlátozva, s a belső meggyőződést lelánczolva, csupán úgy kívánják szabadon boesátani, ha a czélba vett haladás minden érdekével öszszeforrást igér? — valóban Nero jelszava „sic volo, sic jubeo” viszhangra akadt hazánkban, midőn a szabadság ösvényén annyira haladtunk, hogy a meggyőződés és értelmiség ellen, lütykösökkel, és gyilkos eszközökkel indulnak a pártok egyesektől vezéreltetve. Ezen szabadság neme nem erkölcsi s elméleti fejlődés (melly az embert az állatoktól megkülönbözteti), hanem valódi nemzeti szenny, s állatilag véve, az ekkép felkészült sereg vad oroszlán-alakba öntve, a haza boldogságát koncz gyanánt veszi, melly közibe vettetett, testi erővel neki rohan, rajta marakodik, s ekkép vija ki vezérei terveit, v. pedig eltapodja azon üdvös elvet, mellyet a józan ész szült; — ellenben, az elmeharczok, vagy toll - csaták, legyenek annak tolmácsai, ha a fővezér (az ész), segéd-

jével Ca
de anna
számta
ágyat v
Gyözzö
sult és
létezik
kiszeme
fesztve,
igen gy
nek nem
fellobb
lasztás
sokkal g
veleju
vagy tap
esett sz
nok, a'
tik, vag
irjon, h
tázzott?
szült? r
vette? M
felődés
fus szab
uyen, a
tehat ne
bár hol,
látlan sz
dekét a'
Mind ez
gyűlésin
34dik sz
att már
azon kife
lettetem.
pang az
len szót
zi magát
rint, mi
az hivata
H. E. ped
utján sze
igen jele
Hogy Nó
tárgy fol
sége mu
maga Nó
mi önkén
nem szed
tétől fog
száz pör
szellem i
ráskodás
telmesség
s azzal l
20iki köz
a többség
szárnyaló
pénzes al
beszámítá
sem tette
ben; — k
ti adakoz
mit jelen
mény kije
tele, sza
s abban
kozás és
vat ösztö
vényü s
rázsereje
(Nó
esperessé
esperessé
az iskolai
tassanak.
Agoston
felelt. A'
pén ezen
rádi ágos
szó által
IGA
megyei 99
..delutan

jével (a' szívvel) párosulva, tiszta kézzel lép hartzérre, terjedelmesek ugyan, de annak kimerithetlen forrásból, egy olly szép nemzeti folyam ered, melly számtalan köszirten keresztül esörgedezve, végre áttör a' sakra, és hatalmas ágyat vet, mellyben egybeolvadva, dicsően indul a' világ nagy tengerének! Győzzön tehát hazánkban az értelmiség, legyen annak vezére a' szívvel párosult ész, forrása tisztajózan meggyőződés; a' melly testben így fölkészült lélek létezik, csak annak engedjünk irás- és szóbeli szabadságot: — akkor az elvek kiszemelve lesznek, 's olly nemzeti húr huzatik fel, melly nem levén tulságig feszítve, Rákóczy nótájánál is kellemesbben illeti füleinket!! Nem önállású, 's igen gyöngé elméjü az, ki minden közvéleményi zajtól elragadtatik, mellynek nem értelmiség a' vezére, hanem a' pártos személyek többsége, vagy egy fellobbanó elszédülés; a' mint, hogy csakugyan közgyűlésink (hallgatók voltasztásinkról) immár akkép vannak elrendezve, hogy a' hatalmas, pénzes vok-sokkal győz, a' tapasztalatlan, de szónok, szép szavakba burkolt, sokszor üres velejü, de divatos tárgyú 's föllengző beszédjével a' haza javán okoskodót, vagy tapasztaltabbat is elszédíti; ellenben az új, de még a' próbaköven át nem esett szellemi elvek ellen, hazafi jóindulatból, vitorlát indító író, vagy szónok, a' régiség bélyege üttetvén rá, csöndesen nem hallgattatik ki, 's gúnyol-tatik, vagy épen fenyegettetik; — tehát senki mást ne érezzen, ne szóljon, ne írjon, hanem csupán 's egyedül azt, mit a' főnemlített most divatos többség határozott? 's üdvös alkotványi elv é az, mellyet az akkép alkotott rendszer szült? mi neme ez a' haladás philosophiájának, melly az aristokrátiát üzőbe vette? Megvallom nem értem; mert a' ezélszerű haladás a' józan elméleti ki-fejlődés szülöttje, melly csak ellenvetésekből származhatik; előttem olly sta-tus szabad és józanelvü, hel minden egyes polgár, törvény-engedte ösvé-nyen, a' magáét szabadon és nyilvánosan kimondhatja, vagy kiírhatja! így tehát nem tulzó kívánat az, hogy a' kormány személye, s tette ellen, bárki 's bár hol, a' kifejezéseket sem kimélve, irhasson, szólhasson, midőn azon kor-látlan szabadságtól minkebelünkben irtóznunk, és sokszor a' hű korszellem ér-dekét a' haza érdeke elibe téve, az azzal ellenkező író v. szótól kárhoztatjuk? Mind ezeket előre kelle bocsátanom, hogy több hirlapban, az april 20iki köz-gyűlésünk főtárgyát, a' gyorsírókat, bejelentvén, a' Hírnökben és a' Jelenkor 34dik számában nevem aláírásával közre jött cikkemet védjem, melly mi-att már is némelly bal hang érte füleimet, különösen egy hozzám intézett levél azon kifejezése által, hogy megység állását tevém neveltségessé „méltatlanul“ il-lettetém. Olvassa bárki, a' ki meggyőződve érez, ír és szól, mi neveltség lap-pang azon cikkben Nógrádra nézve? a' dolog valóban úgy történt, azon egyet-len szót kivéve, miszerint H. E. főbíró „hivatalosan“ jelentette, hogy nem győ-zi magát papirossal 's a' t. — de, az eddig bevett szokás és tapasztalás sze-rint, mit a' tisztviselő akár szóval, akár í r á s b a u a' közgyűlésen bejelent, az hivatalos erejü, az ellen kifogást tenni tilos, és következtetést von maga után; H. E. pedig köztudomásra jelentette april 20iki gyűlésünkön, hogy szóbeli per utján szedetnek be megyénk' több rendü önkéntes ajánlati, és így H. E. megyénk igen jeles főbírája, csak igazat, következtetéké csak hivatalosat jelenthetett! Hogy Nógrádmegye állása neveltségessé tétellett volna, azon közgyűlési fő-tárgy folyamatja közlése által, valóban azon állítás csak balul értett büszke-ségre mutat: mert a' neveltség épen abból támadhatna, ha mi azt állítók, hogy maga Nógrád 52 megye közt ragyog azon külfényben, miszerint körében sem-mi önkéntes adakozás, törvényes adó, vagy egyes adósság, törvényes uton nem szedetik be?! Ezt, ha hirdetőnk, sem hiszi senki, mert a' világ kezdé-től fogva fogytig, igérni 's tartozni könnyü volt 's lesz, de fizetni baj 's nehéz: száz pörközt nyolczvan adóssági, mellynek könnyebb beszédésére a' haladási szellem is ügyelt, a' honunkban felállított váltótörvényszék, és szóbeli per bi-ráskodása által. Ha Nógrád, a' haza előtt dicsőséget kíván aratni, azt csak ér-telmességi tekintetben nyerheti el; pénzügyi állapotját, a' divatos kényelmek 's azzal kapcsolatban levő pénzszükség módosítják. Elnök alispánunk csupán a' 20iki közgyűlés kívánata után indulva, jó példaul három aranyat ígért, 's mint a' többség tolmácsa szólítá fel a' jelenlevőket példája követésére; azon ellenem szárnyaló vád, hogy az említett cikkben ekkép szóltam: „N. ezen módját a' hazafi pénzes adakozásoknak nem helyeselvén, kilépett a' tanács-teremből“ esekély beszámításu, 's ezenel nyilvánítom, hogy az én valék: 's mintán egy nevet sem tettem ki, a' magamé helyett akár X. betűt választhattam volna cikkem-ben; — köztudomásu a' gyűlés tárgya, 's én, nem a' személyeket, de erőfelet-ti adakozást, 's nem a' maga helyén történt dolgot, és így elvet ostromlottam, a' mit jelen soraimban sem helyeslek; sajnosan érzem pedig, hogy egyes véle-mény kijelentése 's a' történet megyei tárgyaknak hirlapokban nyilvánossá té-tel, szabad gondolkozást lehelő megvém' több tagjaitól balra magyaráztatik, 's abban sinórmértéket kívánnak szabni! Egyébiránt a' számtalan pénzbeli ada-kozás és szerfölötti költségek, mikkel a' haladás oltárát felszólítások 's di-vat ösztönéből ékesítjük, minthogy hiúsággal is párosult inger, különféle ered-vényü 's hatásuak, főkép ha jövedelmünkkel számot vetünk; melly szellem va-rázsereje a' naponként hirdett esőületek számát neveli!! Baloghi László.

(Nógrádi magyarodás) F. évi május 12én B. Gyarmaton, az ág. vall. ev. esperesség részéről tartatott nagygyűlésen, mint irtuk, határozatott, hogy az esperesség eddig használt diák körülírati pecsétje magyarra változtassék; 's az iskolai vizsgálatokról szóló táblás tudósítások is szinte magyarra fordít-tassanak. Hogy ezen két törvényes végzés minélelőbb sikerbe jöjön, Kubinyi Ágoston esperességi ügyelő, kire a' létesítés bízott, mindkettőnek híven meg-felelt. A' pecsétet t. i., melly egy keresztes zászlót tartó bárányt foglal közepén ezen aláírással: „Higy tettel, tégy hittel“ 's köv. körülírást: „a' nógrádi ágost. hitv. ev. esperesség pecsétje 1841“ Vinter Ignác pesti ügyes met-sző által készíttette. —

IGAZTAS: Jelenkorunk 43 szama 170dik lapja 2dik hasabjan a' vas-megyei gyűlésről alólról felfelé a' 18 sorban „delután 4 1/2 óráig helyett“ ut. „delután 2 1/2 óráig“ — 45dik szamaban pedig a' 179 lapnak 2dik hasab-

jan a' békermegyei tisztújítás végsorában a' „jelentést“ szó után kimaradt e' szóc-ska: „közli“ minthogy az érintett jegyzőkönyvet t. Békermegye újlag közértelemű-cu megalasztott sokérdemű főjegyzője Toperezer Ödön ur szerkeszté 's t. Miskolc-zy Lajos első aljegyző ur csupán nagyobb hitelesség végett a' szerkesztőség mekértére közölte saját neve aláírtával e' jegyzőkönyvi kivonatot. —

Spanyolország.

(Angol csempészek Cartagena előtt.) Gibraltarban fölkészült 's angol lo-bogó alatt vitorlázó legundokabb népaljjal megrakott „Delphin“ csempészhajó, melly a' spanyol partvidéken számtalanszor hartzolt már a' csempőrség hajói-val, 's többször kézre is kerítették, nem rég egy spanyol fegyveres hajó elől szabadulni törekedvén, álgynit vízbe dobá, és a' cartagenai kikötőbe mene-kült, azon ürügy alatt, mintha javíttatásra volna szüksége. A' hajó dohány-nyal 's gyapotkelmékkal levén megrakva, a' spanyol hatóság azonnal csem-pészeknek ismeré meg 's pörbe akará vonatni; az angol consul azonban nem-csak ezt ellenzé, hanem a' hajó megmotoztatását 's irások áttekintését is egye-nesen megtiltá, utóbb pedig a' hajó szabadon bocsátatását sürgeté, 's midőn a' spanyol hatóság tudatá vele, miszerint ez eseményről már jelentést tön a' kormánynak, 's utasításra kell várakoznia, az angol consul Gibraltarból 2 ha-dihajót hozatott, 's jelenté, hogy a' Delphint erőszakkal fogja a' kikötőből elvitetni, még pedig saját felelősségire, ha önkint nem enged kívánatának a' hatóság. 'S csakugyan még azon nap néhány fegyveres sajka a' csempészt aladságba vevé 's a' két angol hadihajó közé vontatá. Másnap e' hajók egyike a' csempészzel tova vitorlázott, 's 24 óra mulva a' másik is utánok ment. Ez esemény Spanyolország egyik nevezetesb kikötőjében 's egy főparancsnok jelenlétiben, az egész városi lakosság szemeláttára, ment véghez, 's még sem találkozott senki, ki a' spanyol lobogó e' meggyaláztatását akadályoztatni me-résztelte volna! A' madridi angol követ igen rossz néven vevé a' cartagenai con-sul e' hatalmaskodását 's azonnal személyesen a' ministerséghez ment, igér-vén, hogy a' consult tüstint megfosztja hivatalától, és fog illő elégtételről gondoskodni. — Az új ministerséggel nem igen elégtelt meg a' nép, mert a' ministerek mind olly férfiak, kik szorosán egy párthoz sem tartoznak, hanem minden pártot ezéjlaik előmozdítására törekszenek használni. —

(A' cortesben ellenzés alakul.) Madrid, május 23ikán: „A' ministerek ellen a' követkamrábaa igen élénk ellenzés kezd készülni; az Eco del Co-mercio a' ministerség ellen nyilatkozott. A' követek közül azok, kik 3 kor-mányszót kívántak, nagy részint lemondottak hivatalaikról, hogy követi kö-telességeiket függetlenebbül teljesíthessék. Ez utóbbiak közül leginkább kifü-nik Firmin Caballero és Lopez. Ez előjelekből elég világosan láthatni, mi-szerint Gonzalez törekvésinek alig sikerülend a' pártok ohajtott egyesítése. Ha az ellenzés növekszik, ugy a' kormány cortes-fölösztatáshoz leend kénytelen folyamodni.“ —

Anglia.

(A' ministerségi kérdés még sincs eldöntve. Elegy.) London, jun. 2i-kán: „A' toryk folyvást zaklatják a' whig ministerséget az alsóházban; de igen kevés sikerrel, mert a' ministerpártiak nyomos védokai már eddig is több kétes-kedőt meggyőztek, kik bizonyosan a' kormány mellett fognak szavazni; minélfog-va igen valószínű, hogy a' ministerség e' fontos kérdésben többséget nyerend. A' toryk csakugyan esüggedni kezdenek, mert eddig leginkább a' chartista-mozgalmaktól reménylék üdvöket, 's most látják, hogy ezen izgatás napról napra vesztli korábbi jelentőségét. Ehez járul még az is, hogy a' londoni poi-gárság ma gyűlést tartván Guildhallban, egyhangulag helyeslé a' ministerség elvét a' gabonatörvényre nézve, ámbár a' toryk legalább 5 ezer választóra szá-míthatnak a' cityben. A' chartisták több helyen szövetkezni kezdenek az ipar-üzökkal, 's mind a' két fél önkint enged valamit elveiből, hogy egymáshoz inkább közelíthessenek. Így egyezkednek a' jövő választásokra nézve is; a' whigek t. i. egy helyen radical jelölt mellett fognak szavazni, míg másutt a' radicalok whiget pártolandnak, hogy a' torykat lehetőség mellőzhessék, 's e' szerint a' jövő parlament kitünő szabadelmű többséggel bírand, melly min-denkor képes leend a' makranczos torykat féken tartani, valahányszor a' nem-zeti jóllét előhaladását gátlani akarják. — A' tartományokban egymást éri a' sok népgyűlés a' gabonatörvény eltörlesztése ügyében, 's a' közelebbi választások-nál a' politikai hitvallás elmondásakor leginkább csak e' tárgy fogja elhatároz-ni a' jelöltek sorsát. A' nagyhirü statusgazda és kereskedésismérő McCulloch rö-píratot bocsáta közre, mellyben kedvezően nyilatkozott a' ministerség gabnatörvény iránti indítványáról, csupán azt sajnálván, hogy a' kormány nem rendel egy-szersmind kiviteli vámot is. — Fry Örszébet, az emberbaráti törekvésről ismért nskeblü hölgy, visszaérkezvén németországi utazásából, protestans irgalmas néneket alapita Londonban, 's az új intézet igen üdvös eredményeket ígér. — Az ismert jellemü Cardigan ezredes legközelebb tengerész és szárazföldi ka-tonatársulata kivált fölvétetni; de titkos szavazás utján 57 szónyi többség-gel visszautasított. A' híres Rachel, Racine színműveiben lép föl London-ban, mellyek azonban a' művésznő remekjátéka mellett sem bírják az angolok tetszését megnyerni. Rachel a' szerencsétlen lengyel menekvők javára szán-dékozik még föllépni, melly ezéla Sutherland hg saját palotáját kínálta szin-helyül. A' Charivari költött naplóját közli a' művésznőnek, mellyben többi közt panaszkodik, miszerint londoni esodálóji olly szerények, hogy hódoláukat nem is merészkik előtte nyilvánítani. — A' józansági egyesületek nyilvános diszelgésiről azt írja egy londoni lap, miszerint nagy bücsületjökre válik, hogy tagjai közül csak kevesen voltak részegek, mi azt mutatja, hogy sokan csu-pán divatból soroztatják magokat azon jótékony intézetekbe, 's azért minden korlát nélkül elégitik ki szenvedélyiket. — Az epsomi löverseny olly népes volt, 's az iránta mitközött érdekel és részvét olly osztatlan, hogy gyanítni is alig lehet, miszerint ugyanazon pillanatban Anglia jövendője fötött vitáznak a' parlamentben.“ —

Legújabb hírek szerint Peel ministerség elleni indítványa csak egy szónyi többséggel győzött. —

Franciaország.

(Darmés püskösthétön kivégeztetett. Napoleon Lajos panasza és a National véleménye. A követkamra jellemzése.) Paris, június 1sején: „Darmés halálos ítélete püsköst-hétön olly csöndesen hajtatott véghez, hogy a lakosság nagyobb része csak a kivégeztetés után értesült a történekről. Darmés nyugottan halt meg, 's csak az látszék őt boszantani, hogy csekély számu nézői semmi részvétet nem mutattak iránta. — Napoleon Lajos Hamból nyilatkozványt bocsáta közre, mellyben panaszodik, hogy a kormány egészen közrendü fogoly gyanánt bánik vele, holott családja fejét nem rég törvényszerü uralkodónak ismérte meg; mire a National ezeket jegyzi meg: „A fogság olly súlyos körülmény ugyan, hogy ítéletünket szeliditnünk kell; de azért Napoleon Lajosnak is ki kell az igazságot mondanunk. Londonban tartózkodtakor elhitették vele hízelgőji, hogy ő csakugyan trónkövetelő, és születési véletlensége egyedül is részire fogja hódítani a francziákat. A boulognei merény véghez ment, 's a' hg kemény leczkét kapott; azonban alig mult el 9 hónap 's a' hg ezt feledé 's ismét előbbi vakságába sülyedt. Nyilatkozatában ismét napoleoni elbizott igényeket látunk. Mivel a' népfölség eszméje nagybátyját esászárrá tevő, tehát ő is azt szölitja föl képzelt jogai támogatására, mintha ezen elv épen csak örökösödés szentesítésére lett volna teremtve. Kivánjuk, hogy a' napi hatalom kedvezőleg fogadja panaszit, mert ezek igazságosak. Azonban Lajos hget csakugyan nem tartják olly szigorún, mint például Barbést, 's így ő nem közönséges fogoly; fejedelmi családok tagjai mindenkor szoktak egymás iránt némi tekintéllyel lenni. Ő csakugyan királynak fia, császár utokája, és valamennyi európai fejedelem rokona; de mégis nevetségességnek kell mondanunk azon macacsságát, mellyel folyvást azon ügy képviselőjének szereti magát hirdetni, melly Franciaországnak tisztelettárgyul szolgál. Miért ne táplálhatnának családja egyéb tagjai hasonló igényeket? Görzben is tartózkodik egy fiatal ember, ki hasonló követelésü nyilatkozványokat bocsátgat szélnek. Lehet, hogy a' jövendő még több illy fiatal trónkövetelőt is küld reánk. 'S mit teend országunk? Legjobb lesz, ha minden figyelem nélkül hagyja őket.“ A' kormány egy század vasas lovassággal, 1 rendőrszázalóval 's 4 álgyteleppel szaporitá a' hami várőrséget. — A' Gazette de France az idei követkamra - üléseket így jellemzi: „A' kamara a' londoni szövetség zajára sereglött össze, Franciaország böcsületét 's egy szövetségünk elpártolalt által megrendült politikánkat megboszulni, Franciaországot tisztelet-parancsoló helyzetbe állítani, befolyásunkat keleten ujra megalapítani, az európai szövetekezést meggátlani. 'S mit tett a' kamra? A' háborura szükséges pénzt megajánlá, és békét kötöttet. A' hajóhadat Toulonba visszahivatá, 's új ezredeket állittatott föl; Ali elhagyatását helyeslé, a' fővárost megerősíteté, az európai családba Franciaországot viszsalépteté, még pedig, miután a' szövetség nélkülünk és ellenünk mindent véghez vitt; a' javításokat elmellőzte 's a' jövedelem-hiányra nagyot kazagott.“

(A' keleti ügy iránti szövetekezés jelen állása. D. Francisco infans Parist elhagyá. Elegy.) Paris, jun. 4ikén: „Itteni lapok tegnap az angol M. Post után irák, miszerint maj. 25ikén a' londoni tanácskozás tagjai ismét egyesültek a' keleti jegyzőkönyv elhatározó aláírására. Palmerston azonban akkor nyilvánítá, mikép ő Brunnow véleményét pártolja 's bevárni kívánja előbb, hogy vajjon Ali aláveti é magát a' porta legujabb határozatának. E' váratlan nyilatkozat az ausztriai és porosz követet igen meglepé, 's Bourqueney bizonyítványt kívánt arról, hogy ez újabb nehézség nem töle származott, mivel minden utasítással el van látva ezen ügy végképi befejezésire. A' tanácskozás ezután nagy fölindulással oszlott el, anélkül, hogy újabb összezejövetelre napot tűzött volna ki, 's Eszterházy hg nyilvánítá, hogy az ügy ezen fordulata miatt újabb utasításokat kell udvarától bevárnia. A' Moniteur azonban hivatalosan jelenti, hogy a' lapok ez állítási egészen tökéletlenek; a' valóul azonban nem értesíti a' közönséget. — D. Francisco de Paula infans egész családostul elhagyá Parist, és Chateau-Margauxba utazott, hol Spanyolországba viszszahivatását szándéka bevárni. — Thiers családostul Lillebe utazott, 's e' nyáron az emsi fürdőt fogja meglátogatni. — Több lap hírlé, miszerint Darmés vonakodott kegyelmi folyamodást benyújtani az udvarhoz; a' Moniteur Parisien ezt tagadja, mondván, hogy Darmés csakugyan sajátkezőleg irt folyamodásban kegyelmet kért a' királytól; de a' ministeri tanács egyhangulag végrehajtását kívánta a' kimondott ítéletnek. — Tegnap ment véghez Hugo Victor ünnepélyes fölvétele a' francia akademiában. Valamennyi tudományi és művészeti nevezetesség jelen volt ez ünnepélyen. Orleans hg 's neje, Klementina hgnő, és Nemours hg hitvese sem maradtak el. —

Törökország.

Alexandria, maj. 20. A' négy consul, mint hallatszák, addig nem tér viszsza hozzánk, mig a' keleti kérdés egészen el nem döntetik. Kairoi hír szerint egy egyiptusi osztály Salahiehbe ment a' pusztai utolsó állomásra 's onnan Elarishba. Gazából 400 török katona elszökött 's Alihoz állott. Hedzsasbul a' mekkai nagy sherif elkergette az arnótokat 's ezzel utolsó árnyéka is elenyészett Arábiában a' szultán uraságának. — Az egyiptusi hadsereg 70 — 75 ezer főre megyen. —

Törökhatár maj. 22. Törökország éjszaki tartományi ügy látszik már lecsöndesültek. Viddinbe azon hír érkezett Konstantinápolybul, hogy nagyuri biztosság fog kinevezeteni, melly a' bolgárországi raják panaszait 's a' török helyhatóságok' viseletét a' zavarok kiütése előtt 's után 's ez utóbbiak összefüggését megvizsgálja. Mondják, hogy a' nissai és viddini basák ez ügyben sok balfogást követtek el 's ezenkívül még egy keresztényen hercegi család is tetemesül vétett a' porta felsősége ellen. A' bolgár zendülés kitörte után a' porta mindjárt kész volt Tewfik beyt, a' szultán titoknokát teljes meghatalmazással a' nyugtalanóságok' elfojtására Nissába küldeni. Közbejött akadályok azonban késtették a' bey' elutazását 's Hussein viddini basának egy ravaszul szerkesztett tudósítása igen kedvező hatást tön a' divánra, mellyel fogvást teljes ha-

talommal ruháztaték fel, 's megbízott, hogy válaszsza belátása szerint a' legcélszerűbb rendszabályokat a' megháborított rend helyreállítására. Tewfik bey most a' felállítandó nyomozó biztosság elnökeül nevezetett ki. Ha e' nyomozás ügyesen történik, úgy váratlan következmények fejlődhetnek ki.

K r e t a.

A' kegyetlenségirül híres Tahir b. maj. 16kán érkezett meg Kreta szigete elé 's azonnal kijelenté, hogy legnagyobb keménységgel fog a' dologhoz, ha a' fölzendültek rögtön meg nem hódolnak. — Egy caneai levél pedig így szól: „a' dolog állása szigetünkön még nem változott; a' támadó kretaiak száma napról napra öregbül, kik készek a' legvégsőre is. A' közlekedés megszakadt a' kikötővel bíró városokkal, 's aggódva de azért bátran néznek elibe, mit fog Tahir b. tenni. A' ki szerit ejtethi, elhagyja szigetünket 's Görögországba menekül. Mi állunk, mig állhatunk. Tizenöt nap óta Canea, Candia, Suda és Resimo városokon kívül szigetünk ostromzár alatt áll. — A' görög patriarcha Konstantinápolyban letétezt. —

Kreta szigetén a' zendülés mindinkább terjed, a' görögök nem sokára képesek lesznek támadólag munkálhatni, 's Kairetis, egyik vezérök, már némi kormányt is állított. Ezen hirt az angol Times közli 's hozzá még e' megjegyzést csatolja: „A' porta e' szigetet Tahir basa által ostromzár alá véteti, de a' török hajóhad nehezen fogja a' görög-országi vizek elszánt, ügyes és ravasz hajósit meggátolhatni, hogy földijeiknek segítségül jöjjenek, kik fegyvert ragadtak olly ügyben, melly nem rég saját ügyök volt. Egy nép a' mivelődésbeni haladás fokán, millyen az ujjörög, több buzgalommal bir a' szabadságért küzdeni, mint tehetséggel a' már kivivottat használni; minden esetre a' kandidáták ezen forrongása hatalmas rugó-eszközül szolgáland a' porta keresztényen alattvalói közt ama' lelkesülést és rokonszenvet ujra fölkelteni, melly tíz évi eselszövények és balkormányzat által elfojtva volt. Mit fog Anglia most 's a' többi európai status illy komoly körülmények közt határozni? — segedelmök nélkül a' szultán tekintetének Krétában vége. —

C h i n a.

A' francia Moniteur jun. 1röl köv. telegrafi tudósításokat közöl: „Alexandria majus 21. Franciaország főügyviselője a' külügy-ministerhez Bombayból érkezett tudósítások jelentik, hogy Khinában az ellenségeskedések ismét kiütöttek és hogy az angolok Kantonig nyomultak-elő. — Malta majus 26. A' francia consul a' külügyek ministeréhez: Az Oriental tegnap a' keletindiai postával ugyan ide megérkezett, melly majus 1jén hagyta el Bombayt. Khinában az angolok kényszerülve voltak az ellenségeskedést ujra megkezdeni. Február 25kén elfoglalták a' Bocca 30 erősitvényét 's Canton ügyviselősegeit; de a' császár eltökéltnek látszik — nem engedni. Keschen letétezték 's nehéz bilincsekbe verve küldeték Pekingbe. Sir George Bremer, hajóhad-vezér april 20kán érkezett Kalkutába, hogy itt a' főhelytartóval értekezék, 's töle újabb segítséget kérjen. Két ezred vala Khinába küldetendő.“

Oroszország.

Lengyel határ, maj. 29. A' danzigi közgyűlés vitalkozása megdőbbenté a' pétervári udvart és Paskevits hget tüstint Varsóba küldé, hogy minden mozgalmat szemmel tarthasson 's ha netalán Lengyelországban viszhangra találna a' danzigi szabadabb vitalkozás, az ellen célszerűen intézkedjék. Az bizonyos, hogy minden neszt, minden levélzörrenést, melly legtávolabbrul is alkotványra vonatkozik, hallatlanná kíván tenni, 's alkotványt az orosz határoktul nagy meszszeségben kíván tudni; de Poroszországnak, minthogy különböző nyelvü 's eredetü a' lengyeltül, szabadelmü intézvényekkel szükség a' lengyelek szívét megnyerni. Russzia minden ereje vallásában van 's hol csak a' görög vallás divatoz, ott elég készszívü alattvalóra talál 's így az európai török lirodalom nagyobb része is előbb utóbb Russzia martaléka lesz. Lengyelországban a' minő mértékben terjed az orosz vallás, olyanban erősül az orosz hatalom; ez által aztán a' miveltség nyer é? az egészen más kérdés. A' görög szertartás bizonyos tekintetben holtan született valami, melly minden szellemi életet lenyom 's azért még csak tudományos theologiaja sincsen. A' popák tudománya élettelen sehematismus, 's csak a' zárdákban akad meg itt ott kevés tudomány. De azért Russzia mégis, ha nem egészen csalatkozik az emberi számítás, czélt ér. Keleten hatalma mindinkább terjedtebb és szilárdabb lesz, mig az angol hirtelen hódítás halálmagyát hordozza magában. Anglia mákony miatt háborut kezdett Khina ellen; Russzia ekkor mennydörgő ukázban tiltotta el a' mákonykereskedést, mi azért szinte megmaradt, csakhogy a' moszka esempészek igen ügyesek 's kitanultak 's így a' mit az angol kereskedés Khinában veszt, azt a' moszkaé nyeri meg. Anglia a' keleti kérdés és canadai dolgok miatt engedékenységre hajlott Khina iránt, 's ha e' két bajt jól elvégzi, lehet ismét megkezdi a' háborut Khina ellen 's földre sújtja az ég fiát; de egykor eljö az idő, midőn a' khinaiak legyőzik a' délaszai győzőket 's ekkor észrevehetlenül jutnak függésbe az éjszaki szomszédul. —

Külföldi elegyhír. Az újabb időben a' francia papság több nevezetes tagja érkezett Rómába, u. m. abbé Cambalot az isméretes egyházi szónok; de Sabinis; de Scorfiac; továbbá Gerbet (az „Idées de Rome" írója) és de Calalés. Feltűnő, hogy ezen papurak mindnyájan azelőtt kisebb v. nagyobb mértékben la Mennais nézetinek hódultak. — Egy hamburgi maj. 25kei levél szerint az Amerikába kivándorlók száma ismét annyira növekszik, hogy az Ujyorkba indult rakhajó valamennyit nem veheté föl; ennél fogvást még más hajók is, mellyek Ujyorkba v. Philadelphíába szállítványnyal menendők, a' kivándorlók számára készittetnek el. Az Európában jelenleg uralkodó vallási tárelmetlenség, ugylátszik, okozza részint e' hazafiságtalan költözködést. A' jóniai szigetekről az 1817ki constitutio javítását tárgyazó kérelmezések szaporodnak; Korfu, Zante és Kefalonia követeket küldének Londonba. Azok (több mint 16,000 aláírással) a' választótörvény megváltoztatását, évenkint tartandó parlamentet, a' köz kiadásokra nézve ellenőrséget és számadást 's végre sajtószabadságot kívánnak. —